

INTERROGATION OF VICTIMS AND WITNESSES DURING THE INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENSES RELATED TO VIOLATIONS OF SAFETY RULES AT THE COAL INDUSTRY ENTERPRISES

Bezghynskiy Yu. S.

Luhansk State University of Internal Affairs named after E. Didorenko
applicant of the Department of Criminal-Law disciplines, Sievierodonetsk, Ukraine

ORCID ID: 0000-0002-9502-1714

email: bezghynskiy@i.ua

Abstract. The article is devoted to the development of tactical recommendations for the interrogation of victims and witnesses during the investigation of criminal offenses related to violations of safety rules at the coal industry enterprises. It is noted that conducting such interrogations has its own features, which are expressed in specific subjects of interrogation, a large number of interrogated persons, unfavorable psychological condition of the interrogated, etc. Victims should be interrogated in all cases where their health allows them to testify. The subject of interrogation of the victim includes information about his identity, his work at the coal industry enterprise, work on the day of the accident, regulations and technical acts governing such work, his training, retraining and briefings, the accident under investigation, the reaction of the administration on the event, the identity of the probable offender and the costs of the victim for treatment and rehabilitation. In all proceedings of the studied category, witnesses are interrogated: eyewitnesses of the emergency situation, employees of the enterprise who are not eyewitnesses, and other persons. The subject of the interrogation of such persons depends on the information that they know or may know.

Keywords: violation of safety rules, coal industry enterprise, interrogation, victim, witness, eyewitness.

Постановка проблеми. На початковому етапі розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості, виняткового значення набуває отримання слідчим (дознавачем) вербальної інформації про подію кримінального правопорушення. Основним процесуальним засобом отримання такої інформації є допит, а її джерелами – потерпілі (за умови, що стан здоров'я дозволяє їм давати показання) та свідки різних категорій.

Проведення названої слідчої (розшукової) дії має власні особливості, які виражаються у специфіці предметів допиту, значній кількості осіб, яких потрібно допитати, несприятливому психологічному стані допитуваних (процесуальна дія часто проводиться одразу після настання шокувальної аварії на підприємстві) тощо. Названі фактори призводять до виникнення труднощів у проведенні допитів потерпілих та свідків під час розслідування кримінально караних порушень правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості.

Попередні результати опитування практичних працівників підтвердили наведену тезу. 40 % опитаних нами слідчих та 25 % дізнавачів назвали допит потерпілого слідчою (розшуковою) дією, проведення якої під час розслідування згаданих кримінальних правопорушень викликає труднощі. 24 % опитаних слідчих та 30,9 % дізнавачів відзначили складність проведення допиту свідків під час розслідування таких кримінальних правопорушень. Таким чином, існує продиктована вимогами практики потреба у дослідженні особливостей організації та розробці тактичних рекомендацій щодо проведення допитів потерпілого та свідків під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти тактики проведення допиту у кримінальному провадженні в своїх роботах досліджували Л. Є. Ароцкер, О. Я. Баєв, В. П. Бахін, Р. С. Белкін, Г. Грос, В. А. Журавель, І. Кертес, А. В. Коваленко, Ю. В. Колесник, В. О. Коновалова, В. Г. Лукашевич, В. О. Маркусь, О. М. Процюк, В. Ю. Шепітько та інші вчені. Особливості проведення допиту у ході розслідування порушень правил безпеки під час проведення робіт з підвищеною небезпекою розглядали В. В. Наумова, М. Я. Панчишин, К. О. Спасенко, О. В. Таран та інші. Втім, прикладні аспекти проведення допиту потерпілого та свідків під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості ще не було висвітлено у спеціальній літературі.

Отже, метою статті є розробка тактичних рекомендацій щодо проведення допитів потерпілого та свідків під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості.

Виклад основного матеріалу. В. О. Маркусь вважає, що допит при розслідуванні кримінальних правопорушень – це процес отримання показань від особи, яка володіє певною інформацією, що має значення для кримінального провадження. Проведення такої слідчої (розшукової) дії вимагає від слідчого (дознавача) високої загальної та професійної культури, глибокого знання людей, їхньої психології, майстерного володіння тактико-криміналістичними прийомами. На думку цитованого автора, мета допиту полягає в отриманні повних та об'єктивно відображуючих дійсність показань, що є джерелом доказів. Під час допиту допитуваний передає інформацію про розслідувану подію, її обставини та пов'язаних з нею осіб. Процес формування цих показань – від відтворення до передачі інформації – носить психологічний характер. При цьому на психіку людини впливають численні об'єктивні та суб'єктивні фактори, дія яких неминуче позначається на повноті та об'єктивності показань [1, с. 357–358].

Процесуальний порядок проведення допиту в кримінальному провадженні регламентовано ст.ст. 224–226; 232; 351–354; 356, а також низкою статей КПК України, які визначають загальний порядок здійснення кримінального провадження [2].

Так, допит за загальним правилом проводиться за місцем проведення досудового розслідування, або в іншому місці за погодженням із допитуваним. Перед початком слідчої (розшукової) дії встановлюється особа допитуваного, роз'яснюються її права та порядок проведення допиту. У разі допиту свідка він попереджається про кримінальну відповідальність за відмову давати показання і за давання завідомо неправдивих показань, а потерпілий – за давання завідомо неправдивих показань. За необхідності до участі в допиті залучають перекладача.

Чинними нормами КПК України встановлено можливість проведення під час досудового розслідування допиту таких осіб: свідків, потерпілих, підозрюваних, обвинувачених, учасників негласних слідчих (розшукових) дій. На думку Ю. В. Колесника, предмет допиту кожної особи визначається її процесуальним статусом і враховує потребу виконання основного завдання допиту – встановлення в результаті отримання показань допитаної особи обставин, що мають значення для кримінального провадження [82, с. 84].

У межах нашого дослідження потрібно визначити перелік осіб, яких доцільно допитувати під час досудового розслідування кримінального правопорушення. Обов'язковому допиту підлягає підозрюваний у вчиненні кримінально караного порушення правил безпеки на підприємстві вугільної промисловості. Утім, набуттю особою процесуального статусу підозрюваного здебільшого передують збирання та використання уповноваженими особами відповідних доказів, зокрема й допити інших осіб. Тому для встановлення особи правопорушника до доведення його причетності до вчинення кримінального правопорушника доцільно допитати інших носіїв інформації про розслідувану подію.

Важливим джерелом інформації про кримінальне правопорушення виступає потерпілий, за умови що стан здоров'я дає йому змогу давати показання. Як свідки допитуються особи, які стають очевидцями вчинюваного кримінального правопорушення та інші особи, яким відомі або можуть бути відомі обставини, що мають значення для кримінального провадження. Окрім того, у кримінальному провадженні можуть бути допитані обізнані особи – спеціалісти, які брали участь в огляді місця події. Для кожного з перелічених суб'єктів доцільно визначити специфіку, предмет та деякі тактичні особливості його допиту під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості.

Визначення предмета допиту полягає у встановленні в конкретному кримінальному провадженні обставин, що можуть бути відомі допитуваному, та для встановлення яких проводиться допит. Зазвичай найповнішою інформацією про обставини кримінального правопорушення володіє обвинувачений (підозрюваний). Потерпілий і свідки володіють меншою за обсягом інформацією, тому слідчий (дознавач) має визначити коло питань, з яких вони можуть бути допитані. На основі визначеного предмета допиту слідчий формулює запитання для допитуваного [4, с. 85–87].

Базою для формування предмета допиту виступають обставини, що підлягають встановленню під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості. Цей перелік потрібно конкретизувати відповідно до того, яка інформація може бути відома допитуваній особі в залежності від ступеня її участі в розслідуваній події та від її процесуального статусу.

Потерпілі від кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості допитуються у всіх випадках, коли стан їх здоров'я дозволяє давати показання. Для розробки тактичних рекомендацій щодо допиту таких суб'єктів, до названої категорії нами було віднесено лише осіб, які безпосередньо постраждали від кримінального правопорушення.

Особливості допиту потерпілого пов'язані із характером його участі в події кримінального правопорушення, травмуючим характером надзвичайної події, жертвою якої він став, а також із його процесуальним статусом. Відповідно до п. 6 ст. 56 КПК України потерпілий має право як давати пояснення та показання, так і відмовитися їх давати. Перед початком допиту такій особі повідомляється про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про кримінальне правопорушення (ст. 383 КК України) та за надання завідомо неправдивих показань (ст. 384 КК України). Тому надання показань про подію кримінального правопорушення є правом, а не обов'язком потерпілого.

На думку В. А. Журавля, до предмета допиту потерпілого доцільно включати питання, що стосуються події правопорушення, винності правопорушника, мотиву правопорушення, обставин, які впливають на ступінь вини правопорушника, характеру та розміру шкоди, що заподіяна правопорушенням [5, с. 122]. Є. В. Діденко рекомендує для одержання від потерпілого достовірних показань ретельно з'ясовувати об'єктивні та суб'єктивні фактори, які впливали на формування його показань [6, с. 234].

Отже, до предмета допиту потерпілого від кримінального правопорушення, пов'язаного з порушенням правил безпеки на підприємстві вугільної промисловості, доцільно віднести такі основні групи обставин:

- анкетні дані потерпілого, рівень освіти, сімейний стан, наявність родичів, відомості про стан його здоров'я, про перебування на психіатричному або наркологічному обліку;
- відомості про роботу потерпілого на відповідному підприємстві (тип підприємства, посада, функціональні обов'язки, стаж роботи, кваліфікація потерпілого, стан забезпечення охорони праці та безпеки виробництва на підприємстві загалом);
- відомості про роботу потерпілого в день настання аварійної події на підприємстві: місце та час виконання трудових обов'язків; умови роботи та стан робочого місця; отримання нарядів чи розпоряджень від керівництва; перелік та обов'язки осіб, які виконували роботи поряд із потерпілим; обладнання, засоби індивідуального та колективного захисту, які використовувалися; стан здоров'я допитуваного до настання події, його перебування в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння тощо;
- відомості про нормативні та технічні акти, які регламентують технологію проведення робіт, до яких був задіяний потерпілий, охорону праці під час їх виконання;
- відомості про проходження потерпілим інструктажів, навчання, підвищення кваліфікації (зокрема час та місце проведення відповідних заходів, особи, які проводили навчання, зміст навчання та форми фіксації таких заходів);
- відомості про аварійну подію, яка відбулася на підприємстві та внаслідок якої травмувався потерпілий (час та місце настання події, хронологія її настання, характер ушкоджень, завданих потерпілому, думка потерпілого щодо причин настання такої події);
- відомості про реакцію адміністрації підприємства на аварійну подію (надання потерпілому первинної медичної допомоги, проведення службових перевірок та розслідувань події та їх результати, компенсація витрат на лікування та реабілітацію, можливі намагання приховати подію тощо);
- відомості про особу ймовірного правопорушника (дії або бездіяльність яких осіб могли призвести до настання аварійної події, їх анкетні дані, посади, функціональні обов'язки, інформація про осіб, які керували роботами та були зобов'язані дотримувати правил безпеки на підприємстві, характер зв'язків потерпілого з такими особами);
- відомості про витрати потерпілого на лікування та реабілітацію після травмування.

Наведений перелік обставин, які віднесені до предмета допиту потерпілого, є типовим та має конкретизуватися в кожному кримінальному провадженні стосовно кожного потерпілого залежно від обставин події, що розслідується. Слідчий (дознавач) має формувати предмет допиту на етапі підготовки до його проведення, на основі ознайомлення зі змістом заяви (повідомлення) про кримінальне правопорушення, первинними відомостями про розслідувану подію та про особу потерпілого.

Можливим є й допит потерпілих, які проходять лікування від ушкоджень, заподіяних внаслідок кримінального правопорушення. У таких ситуаціях В. О. Коновалова рекомендує переконуватися в тому, що стан потерпілого дозволяє його допитати без заподіяння додаткової шкоди його здоров'ю. У випадках, коли така особа перебуває в тяжкому стані, допит обов'язково має проводитися за присутності лікаря, який може прослідкувати за станом здоров'я допитуваного та визначити, чи здатен останній давати показання [84, с. 92]. Якщо стан здоров'я травмованого потерпілого є настільки тяжким, що загрожує його життю, доцільно допитати таку особу під час досудового розслідування в судовому засіданні в порядку ст. 225 КПК України. Подібний допит проводиться на підставі клопотання слідчого (дознавача) до слідчого судді в місці розташування суду або перебування хворого потерпілого, у присутності сторін кримінального провадження з дотриманням правил проведення допиту під час судового розгляду.

Окрім того, як потерпілі можуть бути допитані члени сім'ї або близькі родичі особи, яка загинула внаслідок порушення правил безпеки на підприємстві вугільної промисловості. До предмета допиту таких осіб можна віднести наступні обставини: відомості про роботу загиблого на підприємстві, про його

відносини із колегами, керівництвом, про дії адміністрації підприємства після події, про витрати на лікування потерпілого тощо.

Свідки допитуються у всіх випадках розслідування кримінально каранних порушень правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості. У розумінні ст. 65 КПК України, свідком у кримінальному провадженні є фізична особа, якій відомі або можуть бути відомі обставини, що підлягають доказуванню під час кримінального провадження, і яка викликана для давання показань.

Свідків, яких допитують під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості, можна поділити на три категорії. Перша – очевидці аварійної ситуації, що сталася на підприємстві; друга – інші працівники, а також керівники підприємства; третя – інші особи, яким можуть бути відомі обставини, що мають значення для кримінального провадження.

До предмета допиту свідків-очевидців передусім треба віднести відомості про аварійну подію або нещасний випадок, що стався на підприємстві вугільної промисловості. Зазвичай такими особами є інші робітники, які виконували роботи з підвищеною небезпекою поряд із потерпілим, їхні керівники, які знаходилися на місці події і, відповідно, особисто сприймали обставини розслідуваної події. У випадках, коли наслідки порушення правил безпеки настали на поверхні (не в гірничому забої), очевидцями події можуть бути і сторонні особи, які безпосередньо не пов'язані з виробничим процесом. Свідки згаданої категорії можуть повідомити про роботи, які виконував потерпілий, умови праці та стан робочого місця потерпілого; обладнання, яке використовувалося під час виконання робіт, його стан; засоби індивідуального та колективного захисту, що використовувалися під час виконання робіт; осіб, які керували роботами та були відповідальні за дотримання правил безпеки; стан забезпечення охорони праці та безпеки виробництва на підприємстві загалом та на момент настання аварійної події; факт проведення навчання, інструктажів перед початком виконання робіт тощо.

До другої категорії свідків нами віднесено осіб, які працюють на підприємстві вугільної промисловості, де було допущено кримінально каране порушення правил безпеки, та які не були присутні під час настання розслідуваної аварійної ситуації. Згадані особи можуть надати загальну інформацію про організацію роботи, стан забезпечення охорони праці та безпеки виробництва на підприємстві; осіб, які керували роботами та були відповідальні за дотримання правил безпеки; порядок, якість та своєчасність проведення інструктажів, навчання на підприємстві та інші загальні дані про його роботу.

У випадках, коли аварійна подія сталася під землею (у забої), місце події є недоступним або важкодоступним, та огляд місця події безпосередньо слідчим (дознавачем) не проводиться, особливого значення набувають показання осіб, які проводили службове розслідування аварії та першими сприймали й фіксували обстановку такої події. Згадані особи мають допитуватися щодо обставин проведення службового розслідування, складу комісії, зафіксованої ними обстановки на місці настання нещасного випадку, пошкоджень обладнання та споруд, а також сформульованих комісією висновків щодо причин настання розслідуваної події.

Значимо, що особам, яких раніше було допитано як свідків першої та другої категорій надалі може бути повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 272 КК України. У такому випадку попередні показання згаданих осіб втрачають доказове значення, а самі особи мають бути допитані як підозрювані.

Третя категорія свідків – інші особи, яким можуть бути відомі обставини, що мають значення для розслідування кримінально караного порушення правил безпеки на підприємстві вугільної промисловості. Ця категорія осіб є досить широкою. Суттєві для кримінального провадження відомості можуть повідомити особи, які надавали первинну медичну допомогу потерпілому; особи, які здійснювали його лікування; працівники гірничо-рятувальної служби, які ліквідували наслідки події; близькі родичі чи члени сім'ї постраждалої особи, які не були визнані в кримінальному провадженні потерпілими; посадові особи органів державного гірничого нагляду, які проводили перевірки на підприємстві; службові особи підприємств-контрагентів, з якими взаємодіяло відповідне підприємство вугільної промисловості; службові особи підприємств, які здійснювали виробництво, встановлення, налаштування та обслуговування обладнання, що використовувалося на підприємстві тощо. Предмет допиту таких осіб залежить від інформації, яка їм відома або може бути відома.

Слушною є думка А. В. Коваленка про те, що для отримання інформації про обставини, які є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності, покарання, обставин, що впливають на ступінь тяжкості, характеризують особу підозрюваного, обтяжують чи пом'якшують покарання, як свідків також доцільно допитувати родичів, знайомих, сусідів, колишніх колег підозрюваного [8, с. 206–207].

Наголосимо, що ефективна підготовка слідчого (дознавача) до проведення всіх описаних різновидів допитів під час досудового розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості, неможлива без дослідження спеціальних питань, пов'язаних із особливостями проведенням робіт на підприємствах вугільної промисловості.

Під час підготовки до допиту особа, яка буде його проводити, має ознайомитися з основною гірничою термінологією, категоріями посад у гірничій промисловості відповідно до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, змістом ключових нормативних та технічних документів, що регламентують проведення робіт у гірничій промисловості. Окрім того, цінним джерелом інформації є внутрішня документація підприємства вугільної промисловості – штатний розпис, накази про призначення службових осіб, функціональні обов'язки працівників тощо.

Висновки. Таким чином, допити потерпілого та свідків є основними джерелами вербальної доказової інформації на початковому етапі розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з порушенням правил безпеки на підприємствах вугільної промисловості. Потерпілі мають допитуватися у всіх випадках, коли стан їх здоров'я дозволяє давати показання. До предмета допиту потерпілого нами віднесено відомості про його особу, його роботу на підприємстві вугільної промисловості, роботу в день настання аварійної події, нормативні та технічні акти, що регламентують таку роботу, проходження потерпілим інструктажів, навчання, підвищення кваліфікації, розслідувану аварійну подію, реакцію адміністрації підприємства на подію, про особу ймовірного порушника та про витрати потерпілого на лікування й реабілітацію. У всіх провадженнях досліджуваної категорії допитуються свідки: очевидці аварійної ситуації, працівники підприємства, які не є очевидцями, та інші особи. Предмет допиту таких осіб залежить від інформації, яка їм відома або може бути відома.

References:

1. Markus, V. (2007). *Kryminalistyka : navch. Posibnyk*. Kyiv, 2007. 558 p. (In Ukrainian).
2. *Verkhovna Rada Ukrainy. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy № 4651-VI*. (2012). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. (in Ukrainian).
3. Kolesnyk, Yu. (2014). *Osoby, shcho pidliahaiut dopytu, ta predmet dopytu za chynnym KPK Ukrainy. Visnyk Akademii advokatury Ukrainy*. Vol. 11. №. 1. P. 78–84. (in Ukrainian).
4. Bilenchuk, P., Hel, A. & Semakov, H. (2007). *Kryminalistychna taktyka i metodyka rozsliduvannia okremykh vydiv zlochyniv : navch. posib. dlia stud. vyshch. navch. zakl.* Kyiv. 512 p. (in Ukrainian).
5. Zhuravel', V. (1983). *Specifika predmeta doprosa poterpevshego pri rassledovanii ot del'nyh vidov prestuplenij. Problemy socialisticheskoy zakonnosti*. Har'kov : Vishha shk. Vyp. 12. P. 122–125. (in Russian).
6. Didenko, Ye. (2015). *Osoblyvosti dopytu poterpiloho na stadiiakh dosudovoho rozsliduvannia ta sudovoho rozghliadu kryminalnoho provadzhenia. Pravo i suspilstvo*. №. 1. P. 231–235. (in Ukrainian).
7. Konovalova, V. (2006). *Dopros: taktika i psihologija*. Har'kov. Izd. SPD FL Vapnjarchuk N. N. 176 p. (in Russian).
8. Kovalenko, A. (2018). *Rozsliduvannia posiahan na zhyttia ta zdorov'ia zhurnalistiv : monohrafiia*. Sievierodonetsk : RVV LDUVS im. E. Didorenka. 268 p. (in Ukrainian).

Допрос потерпевшего и свидетелей во время расследования уголовных правонарушений, связанных с нарушением правил безопасности на предприятиях угольной промышленности

Безгинский Юрий Сергеевич, email: bezghynskyi@i.ua, ORCID ID: 0000-0002-9502-1714

Луганский государственный университет внутренних дел имени Э. А. Дидоренко

Соискатель кафедры уголовно-правовых дисциплин, Северодонецк, Украина.

Анотация. Статья посвящена разработке тактических рекомендаций для проведения допросов потерпевшего и свидетелей при расследовании уголовных правонарушений, связанных с нарушением правил безопасности на предприятиях угольной промышленности. Отмечено, что проведение таких допросов имеет свои особенности, которые выражаются в специфических предметах допроса, большом количестве допрашиваемых лиц, неблагоприятном психологическом состоянии допрашиваемых и тому подобное. Потерпевшие допрашиваются во всех случаях, когда состояние их здоровья позволяет давать показания. К предмету допроса потерпевшего отнесены сведения о его личности, его работе на предприятии угольной промышленности, работе в день наступления аварийного события, нормативных и технических акты, регламентирующих такую работу, прохождении пострадавшим инструктажей, обучения, повышения квалификации, расследуемом аварийном событии, реакции администрации предприятия на событие, о личности вероятного нарушителя и о расходах потерпевшего на лечение и реабилитацию. Во всех производствах исследуемой категории допрашиваются свидетели: очевидцы аварийной ситуации, работники предприятия, которые не являются очевидцами, и другие лица. Предмет допроса таких лиц зависит от информации, которая им известна или может быть известна.

Ключевые слова: нарушение правил безопасности, предприятие угольной промышленности, допрос, потерпевший, свидетель, очевидец.

European Reforms Bulletin

2019

scientific peer-reviewed journal

No. 4

Founded and edited by Centre for European Reforms Studies, a.s.b.l. Grand Duchy of Luxembourg (Registre de commerce et des sociétés, Luxembourg, F 10.340, siège social: L-1541 Luxembourg, 36, boulevard de la Fraternité).

Tel.: +352661261668

e-mail: bulletin@email.lu

http://cers.eu.pn/bulletin.html

Editorial board: Yeskov S. (D.Sc., Assoc. Prof., Luxembourg, editor-in-chief), Zaiets O. (PhD, Assoc. Prof., Luxembourg, deputy editor), Dymarskii Ia. (D.Sc., Prof., Russian Federation), Kaluzhnyi R. (D.Sc., Prof., Ukraine), Karchevskiy N. (D.Sc., Prof., Ukraine), Korystin O. (D.Sc., Prof., Ukraine), Kretova A. (PhD, Russian Federation), Nedodaeva N. (D.Sc., Prof., Israel), Rozovskiy B. (D.Sc., Prof., Ukraine), Zablodska I. (D.Sc., Prof., Ukraine).

European Reforms Bulletin is an international, multilingual (English, Ukrainian, Russian), scholarly, peer-reviewed journal, which aims to publish the highest quality research material, both practical and theoretical, and appeal to a wide audience. It is an official bulletin of the Centre for European Reforms Studies and is published 4 times a year (quarterly). It includes articles related to legal and economic issues of reforms in European Union and Europe-oriented countries, including efficiency and experience of these reforms, comparative studies on all disciplines of law, cross-disciplinary legal and economic studies, and also educational issues. It welcomes manuscripts from all over the world, in particular from countries which made European choice recently. It accepts articles from professional academics, researchers, experts, practitioners and PhD students.

Responsibility for the accuracy of bibliographic citations, quotations, data, facts, private names, enterprises, organizations, institutions and government bodies titles, geographical locations etc. lies entirely with authors. All the articles are published in author's edition. Authors must accept full responsibility for the factual accuracy of the data presented and should obtain any authorization necessary for publication. The editorial board and the Centre for European Reforms Studies do not always share the views and thoughts expressed in the articles.

The editorial board reserves the right to refuse any material for publication and advises that authors should retain copies of submitted manuscripts and correspondence as material cannot be returned. Final decision about acceptance or rejection rests with the editor-in-chief and editorial board. By submitting an article for publication author declares that the submitted work is original and not being considered elsewhere for publication and has not been published before.

Recommended for publication by the Centre for European Reforms Studies (protocol of the general meeting No. 14 18.12.2019)

© European Reforms Bulletin, 2019
© Authors of articles, 2019

Table of contents

Bokshorn A. Polymorphy of Scientific Approaches to Understanding the Essence of the Mechanism for the Implementation of Norms of Law	2
Chorna M.V. Administrative and jurisdictional activities of public administration bodies in the field of land protection	6
Filoretova M. Specific Nature of the Judicial Decisions in the Court Cases Regarding the Implementation of the Right to Freedom of Peaceful Assembly	12
Gorbenko G.M. Financial investigations categorical support	18
Haran O.V. To the Question on Compulsory Insurance of Civil Liability of Owners of Vehicles	22
Hrytenko O.A. Historical Origins of Genesis of Progressive System of Correction and Serving in Penitentiary	27
Konopelskyi V.Ya., Budiachenko O.M. Objective Signs of Illegal Deforestation and Illegal Transportation, Storage, Sale, of Forest	31
Manko D.G. Legal Technologies of Maintenance of Legal Acts in Ukraine	37
Papusha I.O. Genesis of the Concept of «Interaction» in the Theory of Law Enforcement Management	41
Panteleyev S.M. Conflict of Interests as a Factor of Corruption: Regulatory Definition in the Legislation of Ukraine	45
Parente L.N. About the Content of Public-legal Principles of Activity of Self-regulated Organizations	51
Radyshevska O.R. Current Doctrine on the Methods of Administrative Law: European Traditions of Own Way?	56
Smirnova V.V. Certain Problem Issues of Preparatory Proceedings in the Court of First Instance	61
Teteriatnyk H.K. Institutionalization of Criminal Proceeding Carried Out in Extraordinary Legal Regimes	66
Tsaruk A.V. Regulatory Support of Risk Analysis in the Activities of the State Border Guard Service of Ukraine	70
Tsekhan D.M., Yatskevych R.V. Legislative Support of Criminal Leaders Activities in Prison	74
Veselova L.U. Legal Assignment of Cyber Security Terms	79
Kozhura L.A. The Concept of Economic Methods of Public Administration of the Right of Persons with Disabilities to Health Care	84
Babakin V. Legal Regulation of the Activities of Operative Units of Police Agencies Regarding the Counteraction to Juvenile Delinquency	89
Cheremis A.A. Crimes of Land – Legal Orientation in the Field of Urban Planning as a Ground for Criminal Liability	95
Martsynkevych V. Individuals as Subjects of Tax Legal Relations	102
Urchenko P.U. Features of the initial stage of investigation of violation of the order of international transfers of goods subject to state export contro	107
Bezghynskyi Yu. S. Intepogation of Victims and Witnesses During the Investigation of Criminal Offenses Related to Violations of Safety Rules at the Coal Industry Enterprises	112
Tsiatkovska A. Legal Characteristics of the Forms of Initial Implementation of Ukrainian European Integration Strategy	117